

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Triapostolatus Septemtrionis

Caesar, Philipp

Coloniæ Agrippinæ, 1642

Notæ Verbales in Vitam S. Willehadi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43650

tionem, Missio verò ad alias res externas applicetur; ideò & has voces maiusculis lectoris gratiâ scripsi.

Notæ Verbales in Vitam S. VVillehadi.

12. Cap. 2. §. *Accessit.* Rex Angliæ, à quo S. Willehadus veniam ad Frisios Euangelizandi causa eundi impetrauit, appellatur Alachrat, Zachar. autem Lippeloo, & Franc. Haræus in Vitt. SS. 8. Nouembris, eum appellant Alachintum.

13. Cap. 3. §. *Nam &.* Illi voci, Nam, aliquis superscripserat, Tunc: quorum vtrunque quidem verum est; ego tamen malo ipsum primum textum retinere, quia nullum incommodum habet, & causam alteram reddit, præcessit enim prior, cur S. Willehadus diu isto loco manserit.

14. Cap. 3. 4. 5. 6. S. Willehadus ex Angliâ soluens & in Frisiam appellens, primum venit Docyncyrcam in pago Hoftracha, vbi olim Dominus Bonifacius Episcopus martyriatus erat; Franc. Haræus appellat Dockinge, hodie dicitur Dockum: hoc Zachar. Lippeloo totum omisit. Inde venit trans fluuium Loucke in locum Humarcha: illi fluuium Lauinca, & locum Huchmarcke appellant. Inde venit in Thrianta: illi Drentiam appellant; hodie adhuc Drente dicitur. Inde venit in VVigmodiam, quod omnes habent: quæ autem VVigmodia sit, adhuc compertum non ha-

non habeo; puto tamen ex huius historię lectione, esse tractum illum trans Visurgim Saxonicum, qui iam Verdensem & Bremensem Episcopatus habet.

15. Cap. 4. §. *Inde*. Illud, potuissent, relinquendum est, & non scribendum, possent: non enim consenserunt eius prædicationi, sed eum eiecerunt ex finibus suis.

16. Cap. 7. §. *Qua*, & §. *Siquidem*. Aliquis finalem syllabam, gen, ascripserat, sic: Vtriustrigen, Cibhriustrigen: sed ego priorem scripturam retinui; quia illa terminatio, gen, non est antiquorum Frisonum sed noua.

17. Cap. 8. §. *Quo facto*. Aliquis in voce, Langobardorum, supra a scripserat o, vt Longobardorum esset: sed vetus scriptio videtur melior, quia ex duabus Germanicis vocibus nomen compositum est, lange Wârter / à longis barbis sic dicti. Nisi malis à genere armaturæ acutæ, bipenni, Von einer Langen Warten / deducere, quam nos adhuc à splendore ferri, eine Helle Warte / appellamus: instrumentum enim minutissimum quo ligna findimus, asciam, quam aliqui ein Weil dicunt, adhuc vocamus eine Warte. Vtrouis modo deriuus, semper à lang est: à Latino enim, longus, non facillè deduces, quia diuersarum linguarum voces, etsi aliquando, non commodè tamen in vnam compo-
hantur.

18. Cap. 8. §. *Quique*. Hic aliquis ex illo;
inclau-

inclausus, a raserat, vt esset, inclusus; sed ego retinui prius.

19. Cap. 9. §. *Posthac*. S. VVillehadus vocatur speculator deluper intentus; hodie dicitur Superintendens: quod nomen Nouatores nostri libenter vsurpant loco nominis Episcopus. quod etsi in Scripturis Sacris exrat, ex odio tamen Catholicorum illi refugiunt.

20. Cap. 8. §. *Nisi*. Illi voci, valitudines, quæ vtrunque valetudinem, secundam & aduersam significat, aliquis præscripserat in, vt esset in valiudines; quo opus ob dicta non fuisset: siue etiam valetudo, siue valitudo dicatur, perinde est; malim tamen à valere valetudo dicere. nihilominus cum reliquis reliqui.

21. Cap. 11. §. *Posthac*. Pleccateshem: nunc dicitur Plexem, quasi Pleccensee; & est ibi in Visurgi, infra Bremam & nouum eorum portum Fegefack, secura nauium statio.

22. Cap. 11. §. *Quorum*. Plebs, quæ parere videbantur. Aliquis illud n̄ superius & inferius induxerat, tanquam abundans: sed videtur bene posse in plurali retineri; cum Plebs Collectiuum sit, aut sic: Quæ, scilicet plebes, parere videbantur. habebat enim sub se plures, vt supra patuit.

23. Cap. 11. §. *Noli*. Noli me auocare. Hic aliquis superscripserat syllabam re, qui legere maluit reuocare: sed perinde est, retineo prius.

24. Cap.

24. Cap. 13. §. *Reuera*. Hinc translati. Ergo describit hic S. Ansgarius illa potissimum S. VVillehadi miracula, quæ post eius obitum contigerunt; & quidem illa, quæ post secundam eius translationem, ab anno Christi 860. vt cap. seq. 14. patet. Nam & quædam miracula statim post mortem eius contigisse supra. cap. 12. auditum est.

25. Cap. 14. §. *Et sicut*. Ista vox, quæ, in posteriore sui parte rarsa erat; fuerat enim, quæque; & rectè, vt textus & sensus ostendunt.

26. Cap. 15. mirac. 4. §. *Porro*. Illud, n, in perungente, aliquis radere cœperat, vt esset, perurgente; & non malè: est enim scriptoria menda.

27. Cap. 15. mirac. 4. §. *Hanc*. Illam vocem, Hanc, quidam raserat, vt esset, Hac, scilicet audita miraculorum virtute: sed minus rectè, vt ipsa loci inspectio demonstrat.

28. mirac. 11. §. *Ultra*. Vltro scriptum erat; sed debet esse ultra: Vltro enim causandi Aduerbiu[m] est, & significat quod non extraneo, sed interno principio spontaneè mouetur; Ultra verò Aduerbiu[m] est loci, & significat Porro, ex hoc loco in alium tendens, vt hic.

Nota Verbales in vitam. S. Ansgarij.

29. In descriptione Capitulorum Vitæ S. Ansgarij, cum ad numerum Capituli septimæ deuentum esset, error à scriptore in numero